

ХРУСТИК Надія Михайлівна,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики філологічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова; Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна; тел.: +380966266424; e-mail: nadya.khrustyk@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-3423-9901>

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ФОРМОТВОРЕННЯ: СТРУКТУРНЕ РОЗМЕЖУВАННЯ ФОРМ ДОКОНАНОГО Й НЕДОКОНАНОГО ВИДУ У ДВОВИДОВИХ ДІЄСЛОВАХ

Анотація. Стаття присвячена вивченню активних процесів формотворення в сучасній українській мові. Її *мета* — дослідити явище активізації структурного розмежування префіксальними засобами форм доконаного й недоконаного виду у двовидових дієсловах як одну із закономірностей розвитку сучасного процесу формотворення в українській мові. *Об'єкт* вивчення — сучасний процес формотворення в українській мові. *Предмет* аналізу — зростання продуктивності префіксальної перфективації двовидових дієслів як ознака процесу формотворення. *Матеріал* вивчення — дієслова доконаного виду, утворені за допомогою префіксів *з-(с-), за-* від двовидових дієслів. *У результаті* проведеного дослідження розглянуто специфіку процесу префіксальної перфективації двовидових дієслів, розкрито історію розвитку цього явища, визначено причини його активізації на різних етапах розвитку суспільства, зокрема в 90-ті роки ХХ ст. та в 2-ій половині 10-х років ХХІ ст. З'ясовано, що структурне розмежування форм доконаного й недоконаного виду у двовидових дієсловах — тенденція українського формотворення, розвиток якої визначається як внутрішніми мовними потребами суспільства, специфікою української мови, так і зовнішнім впливом сусідніх слов'янських мов. Комплексне поєднання актуальних взаємозв'язаних чинників виступає рушієм розвитку досліджуваного лінгвістичного процесу.

Ключові слова: розвиток української мови, ЗМІ, науковий стиль, активні процеси формотворення, двовидові дієслова, префіксальна перфективація двовидових дієслів.

Постановка проблеми та її зв'язок із попередніми й суміжними дослідженнями. Питання вивчення дієслівної категорії виду в українській мові, зокрема двовидових дієслів, у контексті слов'янських мов завжди перебувало під пильною увагою дослідників (М. Смотрицький, О. Потебня, Є. Тимченко, В. Сімович, В. Матезіус та ін.). Не оминають його своєю увагою також сучасні українські мовознавці (І. Вихованець, К. Городенська, А. Загнітко, В. Ільїн, В. Русанівський, О. Тараненко та ін.). Інтерес до вивчення двовидових дієслів особливо зростає тоді, коли активізується перфективація — творення за допомогою префіксальних засобів дієслівних форм доконаного виду від двовидових дієслів, тобто відбувається структурне розмежування форм доконаного й недоконаного виду, яке розглядається як важлива тенденція розвитку українського формотворення. Для української мови, як і для інших слов'янських мов, двовидові дієслова не є характерними. Тому вони розглядаються дослідниками як “чужорідне явище” в мовній системі, знання всіх змін у функціонуванні якого важливі для розуміння особливостей розвитку мови в цілому. Відповідно кожен граматист тією або іншою мірою торкається у своїх працях цього важливого питання.

Політичні й суспільно-економічні зміни, які відбулися в Україні наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст., активні глобалізаційні процеси значною мірою змінили українське суспільство, нові риси й потреби якого, у свою чергу, позначилися на розвитку української мови. Саме в цей час запроваджують себе нові та активізуються давні тенденції розвитку української мови, серед яких і зміни, що стосуються функціонування двовидових дієслів. Зазначена проблематика ретельно опрацьована й викладена в монографії О. Тараненка «Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ — початок ХХІ ст.)» [6, с. 179–190]. Автор дослідження, ґрунтуючись на працях своїх попередників, викладає власне неупереджене бачення питання, що пов'язане з тенденцією до структурного розмежування префіксальними засобами двовидових дієслів.

За останнє десятиліття в українському суспільстві з'явилися нові виклики, серед яких — російсько-українська війна. Усе це ще більше змінило українців, а, отже, позначилося на особливостях розвитку української мови. Тенденція до структурного розмежування видових форм у двовидових дієсловах зазнала подальшої активізації, що особливо яскраво простежується в ЗМІ й науковому стилі.

Формулювання завдань. Мета нашої наукової розвідки — дослідити явище активізації структурного розмежування префіксальними засобами форм доконаного й недоконаного виду у двовидових дієсловах як одну із закономірностей розвитку сучасного процесу формотворення в українській мові. Об'єкт вивчення — сучасний процес формотворення в українській мові. Предмет нашого аналізу — зростання продуктивності префіксальної перфективації двовидових дієслів як ознака процесу формотворення. Матеріал вивчення — дієслова доконаного виду, утворені за допомогою префіксів *з-(с-)*, *за-* від двовидових дієслів. Завдання, які ставимо перед собою: обґрунтувати явище структурного розмежування префіксальними засобами форм доконаного й недоконаного виду у двовидових дієсловах як одну із закономірностей розвитку сучасного процесу формотворення в українській мові; простежити історію цього явища; розкрити причини, якими зумовлена подальша активізація продуктування форм доконаного виду префіксами *з-(с-)*, *за-* від двовидових дієслів, зокрема в ЗМІ й науковому стилі, з другої половини 10-х років ХХІ ст. Джерельною базою для написання статті послужив матеріал, зібраний на основі наших власних спостережень у ЗМІ (мовлення Першого каналу Українського радіо), а також аналізу праць українських науковців. У статті використані такі загальнонаукові методи дослідження, як аналіз і синтез, індукція і дедукція, спостереження, описовий і функційний методи, елементи морфемного і словотвірного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Граматична категорія виду — одна з найважливіших дієслівних категорій, яка відображає перебіг дії в часі з погляду її завершеності та незавершеності. В українській мові ця граматична категорія виражається граматичними значеннями доконаного й недоконаного виду, з якими безпосередньо пов'язана специфіка такого розряду дієслів, які називаються двовидовими. У сучасній академічній граматиці української мови щодо сутності та ознак цих дієслів зазначається: «Двовидовими називають дієслова, у яких та сама основа виражає одночасно значення недоконаного й доконаного виду» [2, с. 230]. Серед них — незначна кількість дієслів українського походження, а також численна група запозичень. Питомі українські дієслова на взірець *веліти*, *дарувати*, *женити*, *мовити*, *розслідувати* тощо, які історично належать до двовидових, у сучасній мові можуть функціонувати як двовидові, а також як такі, у яких граматичне значення виду розрізняється за допомогою префіксів. Завдяки префіксам, які до них долучаються, ці дієслова можуть набувати формальних ознак доконаного виду (напр., *веліти* → *звеліти*, *женити* → *оженити*) або одночасно ознак доконаного виду й нових відтінків лексичного значення (*ночувати* → *переночувати*, *розслідувати* → *порозслідувати*). Двовидові дієслова іншомовного походження — це дієслівні основи іншомовного походження, запозичені переважно із західноєвропейських мов і оформлені на українському ґрунті за допомогою суфікса *-ува-* (нерідко із залученням різних інтерфіксів): *акредитувати*, *атестувати*, *афішувати*, *гарантувати*, *інтенсифікувати* тощо. Значення доконаного та недоконаного виду в цих дієсловах визначається з контексту, зокрема на основі вживання часово-способових форм з відповідними лексико-граматичними засобами [2, с. 231].

Дослідник історії української мови С. Бевзенко з приводу формування категорії виду у слов'янських мовах і в українській мові зокрема зазначає: «Протиставлення доконаного й недоконаного виду на-

мітилося ще в дописемний період < ... >» [1, с. 253]. Спочатку завершеність (доконаність) і незавершеність (недоконаність) дії, що лежить в основі категорії виду в сучасних східнослов'янських мовах, зовсім не позначалася [1, с. 252]. Лише після того, як сталася трансформація часових форм, що проявилася в їх спрощенні, значно чіткіше стало виступати і протиставлення доконаного й недоконаного виду [1, с. 253]. На думку О. Потебні, спочатку отримали вираження видові розрізнення різної міри тривалості, а з часом, у зв'язку з виникненням і розвитком префіксальних дієслів, з'явилися видові значення доконаності й недоконаності. На початковому етапі префікси надавали дієсловам лише словотвірного значення й тільки згодом, набуваючи узагальненого значення, почали також розрізняти видові форми дієслів [4, с. 34–35, 62]. З цього приводу С. Бевзенко наголошує, що так префікси стали основним структурним засобом оформлення доконаного й недоконаного виду, у значенні яких із часом сталися глибокі зміни в тому напрямку, що вони виробили найбільш загальне абстрактне значення — значення межі в часі [1, с. 252].

На підставі вищесказаного можемо припустити, що деякі давні українські дієслова з певних причин так і не змогли набути формальних ознак доконаності, утворивши нечисельну групу двовидових дієслів. Більшість із них, як уже зазначалося, почали функціонувати паралельно як двовидові дієслова, у яких значення завершеності й незавершеності дії розрізняється контекстуально, і як такі, що можуть поєднуватися з відповідними префіксами — маркерами доконаної дії. Що ж до запозичень, оформлених за допомогою суфікса *-ува-*, то спосіб вираження видових значень у цих дієсловах з різних причин змінювався.

Посилаючись на приклади, зафіксовані у праці Є. Тимченка «Матеріали до словника писемної та книжної української мови XV–XVIII ст.» (2002–2003), О. Тараненко доводить, що явище префіксальної перфективації двовидових дієслів починає фіксуватися ще з XVII ст. у наслідуванні польських зразків [6, с. 182]. Активізується це явище, як зазначає мовознавець, у 2-ій пол. XIX — на поч. XX ст. у загальному контексті розбудови української літературної мови (*збойкотувати, зелектризувати, зорганізувати, зреалізувати, заманіфестувати* та деякі ін.) і особливо посилюється у 20-і рр. XX ст. у загальних рамках нового етапу кодифікації української літературної мови (з більшою увагою до відмежування різних сегментів її структури від домінуючої в суспільстві російської мови)» [6, с. 182–183].

У виражену тенденцію до структурного розмежування за допомогою префіксів двовидових дієслівних запозичень у першій половині XX ст. можемо спостерігати у працях українських науковців на західних теренах України. Напр., в одній з робіт І. Огієнка фіксуємо: *Зрештою, скажемо, в англійській мові майже 3/4 чужих слів, а все-таки вона їх націоналізувала й виросла на мову культурну* [8, с. 327]; *... він, власне, не вніс до правопису нічого нового, — він тільки зібрав і широко спопуляризував усе те найкраще з правопису, що було вже до нього* [8, с. 350]; *Ці особи, крім роботи укладачів, виписували на ці літери матеріали для визначення слововиводу, а працю їх усіх зредагував проф. Є. Тимченко* [8, с. 387]; *“Рідна мова” перша відкрито й голосно сконкретизувала рідномовні обов'язки народу, вона перша вказала, що це — наші обов'язки* [8, с. 403] тощо. Утворення, похідні від цих дієслів, можуть свідчити про те, що аналізовані префіксальні дієслівні форми доконаного виду на той час не були поодинокими й випадковими: *В січні 1919 р. міністр освіти проф. І. Огієнко склав стислу Правописну комісію для остаточного зредагування системи вироблених Правил правопису* [8, с. 358]; *Високої цінності “Російсько-український Словник” з 1924 р. сконфікований і знищений* [8, с. 307] тощо. Тенденція щодо структурного розмежування двовидових дієслів, яку можна спостерігати, мала кілька причин. Серед них — неприйнятність українській мові двовидових дієслів, як прийнято вважати, необхідність точно й неоднозначно висловлюватися в науковому стилі, а також активний вплив на цей процес з боку польської мови, у якій, на думку О. Тараненка, зазначена тенденція виражена значно повніше, ніж у інших слов'янських мовах [6, с. 181]. Звісно, що на той час ці зміни з двовидовими дієсловами не могли активно відбуватися в українській мові, яка функціонувала на решті території України й була під впливом російської мови, у якій тенденція до префіксальної перфективації двовидових дієслів значно слабкіша.

Досліджуючи особливості функціонування української мови в 1930-ті роки, Л. Масенко у зв'язку зі сказаним вище наводить такий цікавий факт: «Друге число журналу “Мовознавство” за 1937 р. у рубриці “Хроніка НДІМ (Науково-дослідного інституту мовознавства) 1933–1934” містить інформацію про низку доповідей, заслуханих протягом другої половини 1933 р. у відділі української мови з приводу “великого національного шкідництва в питаннях словотвору української мови”» [3, с. 447]. Серед цих питань — відмінне від російської мови вживання форм доконаного виду з префіксом *з-* від дієслів іншомовного походження: *зобілізувати, зорганізувати* та ін. [цит. за 3, с. 447]. Отже, тенденція до перфективації двовидових дієслів, яка поширювалася в українській мові по всій Україні, зазнавала штучного обмеження. Утім, вона зберігається, зауважує О. Тараненко, у мові Наддністрянської України й мові західної української діаспори [6, с. 183].

Так, у граматиці української мови 1969 р. В. Русанівський з приводу двовидових дієслів уже констатує: «Іноді [курсив наш. — Н. Х.] контекстуальне видове протиставлення, яке передається досить невиразно, замінюється морфологічним: корелятиви доконаного виду утворюються за допо-

могою префіксів < ... >» [5, с. 345]. Це означає, що досліджуване явище, пов'язане з двовидовими дієсловами, у 2-ій пол. ХХ ст. перетворилося з активної тенденції на окремі її вияви. Про те, що процес префіксальної перфективації двовидових дієслів не зник зовсім, а був лише значно сповільнений, свідчить певна кількість префіксальних дієслівних утворень, які є результатом цього процесу й засвідчені у «Словнику української мови» в 11-ти тт. (1970–1980).

У колективному дослідженні «Українська мова», присвяченому вивченню тенденцій словотворення в українській мові з 2-ої пол. 90-х років ХХ ст., яке вийшло друком у Польщі в 1999 р., знову з'являється згадка про розмежування значення доконаності й недоконаності за допомогою префіксів у двовидових дієсловах як про тенденцію, яка активізується [7]. У 2015 р. О. Тараненко у своїй монографії з-поміж інших мовних новацій у царині українського словотворення й формотворення розглядає і префіксальну перфективацію двовидових дієслів.

Зі здобуттям Україною незалежності в мовленні етерних ЗМІ активно вживаються дієслівні форми, утворені від двовидових дієслів, головним чином, префіксами *з-(с-)*, *за-* на позначення завершеності дії. Ця тенденція проникає також, хоч і не так активно, у науковий стиль. Серед зафіксованих прикладів є як нові утворення, так і ті, що з'явилися вже давно, але лише тепер набувають активного вжитку: *зактивізувати, зактуалізувати, закцентувати, заналізувати, занонсувати, засоціювати, збалансувати, збомбардувати, збужсирувати, звізуалізувати, згенерувати, зголосити, здемократизувати, здемонізувати, здетонувати, здомінувати, зідентифікувати, зініціювати, зінтегрувати, зліквідувати, злюб'ювати, злокалізувати, зманіпулювати, змобілізуватися, змотивувати, знаціоналізувати, зорганізувати, зреалізувати, зредукувати, зрезонувати, зремонтувати, зреферувати, зрусифікувати, зфінансувати* тощо; *скласифікувати, скомунікувати, сконкретизувати, сконсолідувати, сконтактуватися, сконцентрувати, сконцептуалізувати, скриміналізувати, спанікуватися, спозиціонувати, сполонізувати, спопуляризувати, спрезентувати, спримітизувати, спричинити, спрогнозувати, спрофілакувати, зредагувати, стермінувати, схарактеризувати, страктувати* тощо; *заапелювати, заатакувати, забюджетувати, задемонструвати, заїмпонувати, заїмпортувати, законвертувати, закоординувати, заокупувати, заопікуватися, запрезентувати, зарепрезентувати, зафіналіти, зафінансувати, зашокувати* тощо. Від названих дієслівних форм утворюються й активно використовуються дієприкметники, дієприслівники й іменники зі значенням опредметненої дії.

Аналізуючи причини актуалізації префіксальної перфективації двовидових дієслів, О. Тараненко зазначає: «В основі активізації цих тенденцій лежать чинники, з одного боку, власне номінативно-семантичного плану — прагнення до досягнення однозначної відповідності між планом змісту і планом вираження мовних одиниць (кожне значення має співвідноситися тільки з однією й тільки його “власною” формою, і кожна форма має співвідноситися тільки з одним значенням), а з другого, — нормотворчого характеру, оскільки українській мові, на переконання певних кіл мовного соціуму, взагалі не властива така граматична категорія, як двовидові дієслова, і їхня наявність підтримується в її структурі тільки іншомовними впливами (насамперед, зрозуміло, з боку російської мови)...» [6, с. 179].

Розкриваючи неоднозначність ситуації, у якій перебуває досліджуване явище у зв'язку із впливом на його розвиток сусідніх слов'янських мов, О. Тараненко слушно зауважує, що тенденція до префіксального виокремлення значення доконаності у двовидових дієсловах спирається на загальну тенденцію в українській мові, як і в інших слов'янських мовах, до формального розмежування значень обох видів. Утім, ця тенденція серед слов'янських мов найбільшою мірою представлена в польській мові й найменш виражена в російській мові. Відповідно на тлі суспільно-політичних змін, які відбувалися в Україні в той або інший історичний період, явище перфективації двовидових дієслів зазнавало впливу однієї або іншої сусідньої мови [6, с. 180–181]. Зрозуміло, що цей вплив на різних теренах України був неоднаковим. З приводу сказаного мовознавець висловлює таку цікаву думку: «Але якщо тенденція до збереження двовидовості дієслів у масовій свідомості українськомовного загалу у зв'язку з його володінням і російською мовою може викликати щодо себе пуритичні застереження — як російська у своїй основі, то тенденція до префіксальної перфективації в тих випадках, що не мають відповідників у російській мові, сприймається, з огляду на відповідні прогалини в мовній компетенції переважної більшості українськомовного населення, в основному як “власне українська” навіть тоді, коли можна простежити вплив з боку польської мови» [6, с. 182]. Отже, досліджувана тенденція сприймається українцями як відновлення, поглиблення й розвиток національної специфіки мови.

Прагнення українців відмежуватися від будь-якого впливу російської мови на українську посилювалося на початку російсько-української війни в 2014 р., і особливо воно зросло з початком повномасштабної війни в 2022 р., що, як нам видається, стало важливим каталізатором процесу структурного розмежування значень доконаності й недоконаності у двовидових дієсловах. Очевидно, що в цей час паралельно зростає також вплив польської мови на українську як наслідок контактів, зумовлених вимушеною міграцією значної частини українців на територію Польщі під час війни.

Ще одна вагома причина активізації явища перфективації двовидових дієслів полягає в тому, що сучасні засоби масової інформації стали активними і швидкими розповсюджувачами всього нового,

що з'являлося в мові. Разом з демократичним суспільством формуються демократичні ЗМІ. Так, скажімо, уже у 2-й пол. 90-х років вони стають справжніми “законодавцями моди” на утворення і вживання нових слів, використання запозичень, актуалізацію нових тенденцій розвитку мови або відновлення тих тенденцій розвитку мови, які з різних причин були призупинені. Особливе місце серед етерних ЗМІ, які й сьогодні активно виконують цю функцію, посідає Перший канал Українського радіо. Необхідність однозначного сприйняття сказаного в ЗМІ й науковому стилі також веде до чіткого розмежування значення доконаності й недоконаності, що, звичайно, позначається на актуалізації цього явища.

Традиція запозичень в українській мові тяжіє до адаптації тих слів, які проникають у її систему. Відповідно внутрішньомовні чинники активно сприяють префіксальній перфективізації двовидових дієслів. Для цього в українській мові є всі потрібні ресурси.

Висновки. Отже, результати наших спостережень показують, що структурне розмежування значень доконаного й недоконаного виду у двовидових дієсловах — тенденція українського формотворення, розвиток якої визначається як внутрішніми мовними потребами суспільства, специфікою української мови, так і зовнішнім впливом сусідніх слов'янських мов. Активізація цієї тенденції в той або інший історичний період розвитку українського суспільства, зокрема в 90-ті роки ХХ ст. та в 2-й пол. 10-х років ХХІ ст., визначається комплексом взаємозв'язаних актуальних чинників, сукупність яких виступає рушієм розвитку досліджуваного лінгвістичного процесу. Вивчення інших тенденцій розвитку українського словотворення й формотворення становить **перспективу** дослідження.

Л і т е р а т у р а

1. Бевзенко С. П. Історична морфологія української мови (Нариси із словозміни та словотвору). Ужгород : Закарп. обл. вид-во, 1960. 416 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г. Теоретична морфологія української мови : академ. граматики укр. мови. Київ : Пульсари, 2004. 400 с.
3. Масенко Л. Т. 1930-ті роки : українська мова в добу Великого терору. *Історія української літературної мови* : хрестоматія [Текст] / уклад. М. О. Вінтонів та ін. Київ : Київськ. ун-т імені Б. Грінченка, 2018. С. 438–455.
4. Потєбня А. А. Из записок по русской грамматике : в 4 т. Москва : Изд-во АН СССР, 1941. Т. 4. 320 с.
5. Сучасна українська літературна мова. Морфологія / за заг. ред. І. К. Білодіда. Київ : Наук. думка, 1969. 584 с.
6. Тараненко О. О. Актуалізовані моделі в системі словотворення сучасної української мови (кінець ХХ — початок ХХІ ст.): монографія. Київ : ВД Дм. Бурого, 2015. 248 с.
7. Українська мова / за ред. Св. Єрмоленко. Opole : Uniwersytet Opolski, In-t Filologii Polskiej, 1999. 324 с.

Д ж е р е л а

8. Огієнко Іван (Митрополит Іларіон). Історія української літературної мови / упор., автор істор.-біогр. нариску та приміток М. С. Тимошик. Київ : Наша культура і наука, 2001. 440 с.

R e f e r e n c e s

1. Bevzenko, S. P. (1960), *Historical morphology of Ukrainian language (Essays on word change and word-formation) [Istorychna morfologhiya ukrains'koi movy (Narysy iz slovozminy i slovotvoru)]*, Transcarpathian regional publishing house, Uzhorod, 416 p.
2. Vykhovanets, I. R., Horodenska, K. H. (2004), *Theoretical morphology of the Ukainian language [Teoretychna morfologhiya ukrainskoi movy]*, Pulsary, Kyiv, 400 p.
3. Masenko, L. T. (2018), “The 1930s : the Ukrainian language in the era of the Great Terror”, *History of the Ukrainian Literary Language : A Reader [“1930-ti rr.: ukrains'ka mova v dobu Velykoho teroru”, Istoryiya ukrainskoi literatyrnoi movy : Khrestomatiya]*, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Kyiv, pp. 438–455.
4. Potebnia, A. A. (1941), *From notes on Russian grammar* : in 4 vol. [Iz zapysok po russkoj grammatike : v 4 t.], AS of USSR Press, Moscow, Vol. 4, 320 p.
5. *Modern Ukrainian literary language. Morphology* (1969), [Suchasna ukrains'ka literatyrna mova], Bilodid, I. K. (ed.), Naukova Dumka Publishers, Kyiv, 584 p.
6. Taranenko, O. O. (2015), *Actualized models in the wordbuilding system of the modern Ukrainian language (end of the 20th — beginning of the 21st century) : monograph [Aktualizovani modeli v systemi slovotvorenniya suchasnoi ukrains'koi movy (kinets' XX — pochatok XXI st.) : monohrafiya]*, Dm. Burago's Publishing house, Kyiv, 248 p.
7. *Ukainian language* (1999) [Ukrains'ka mova], Yermolenko, Sv. (ed.). Wyd-wo Uniwersytetu Opolskiego, 324 p.

S o u r s e s

8. Ohiyenko, I. (Metropolitan Hilarion) (2001), *History of Ukrainian literary language [Istoryiya ukrainskoi literatyrnoi movy]*, Nasha kultura i nauka Publishing house, Kyiv, 440 p.

Nadiya M. KHRUSTYK,

Candidate of Philological Sciences (PhD), Docent, Associate Professor, Department of the Applied Linguistics, Odesa I. I. Mechnikov National University; 24/26, Frantsuzkyi Blvd., Odesa, 65058, Ukraine; phone: +380966266424; e-mail: nadya.khrustyk@gmail.com; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3423-9901>

STRUCTURAL DISTINGUISHING THE PERFECT AND IMPERFECT FORMS IN TWO-ASPECT VERBS AS AN ACTIVE MODERN TREND DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN LANGUAGE IN WORD FORMATION

Summary. The article is devoted of the question of studying the prefixal perfection of two-aspect verbs as an active modern trend development of the Ukrainian language in word formation. The author proves of this problem being adequate, **actual** and perspective. The prefixal perfection of two-aspect verbs outlined in work by O. Taranenko. The **purpose** of our research is to study the prefixal perfective of two-aspect verbs as an active modern trend of the Ukrainian language in word formation. To reach the aim we should solve such **problems**: outline the prefixal perfection of two-aspect verbs as an active modern trend development of the Ukrainian language in mass media and scientific writing; to trace the history of this phenomenon; to study characteristic of this trend development and what causes their formation. **Methodology.** The paper uses such general scientific **research methods** as analysis and synthesis, induction and deduction, observation, functional and descriptive methods, elements of morphemic and derivational analysis. **Conclusions.** The specifics of the prefixal perfection of two-aspect verbs have been considered; the history of the development of this phenomenon is revealed; the reasons for its activation at various stages of the development of society, in particular in the 90s of the 20th century and in the second half of the 10s of the 21st century, are determined. **Results.** It has been found that the structural separation of perfect and imperfect forms in two-part verbs is a tendency of Ukrainian word formation, the development of which is determined both by the internal language needs of society, the specifics of the Ukrainian language, and the external influence of neighboring Slavic languages. The prefixal perfection of two-aspect verbs is a main modern trend development of the Ukrainian language in word formation.

Key words: functioning of the Ukrainian language, mass media, scientific writing, an active trends development in word formation, two-aspect verbs, prefixal perfection of two-aspect verbs.

Статтю отримано 12.10.2024 р.